

УДК [070:811.161.2'38]

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/42-2-26>**Інна ХОЛОД,**

orcid.org/0000-0003-1748-936X

викладач кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету
(Вінниця, Україна) innahorobets@ukr.net**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-СИНТАКСИЧНОГО
ПОВТОРУ В РОМАНІ І. БАГРЯНОГО «ТИГРОЛОВИ»**

Статтю присвячено аналізу лексико-синтаксичного повтору як засобу формування стилістичних фігур в художній мові роману Івана Багряного «Тигролови». Ґрунтовно проаналізовано наукові праці вітчизняних лінгвістів, які стосуються вивчення експресивного синтаксису, стилістики. Окрему увагу приділено лексикографічним працям, у яких визначено поняття стилістичних фігур повтору і схарактеризовано їхні особливості. Визначено основні прагмалінгвістичні функції повтору в контексті стилістичних фігур. Ідеться про такі функції, як акцентуаційна, експресивна, емотивна, посилювальна, уточнювальна (конкретизація). Авторка розглянула такі структурні типи стилістичних фігур повтору за місцем розташування в тексті: анафору, епіфору, кільце, симплоку, анадиплосис та ампліфікацію за семантико-стилістичним навантаженням. Визначено граматичні форми вираження контактних та дистантних повторів у складі стилістичних фігур. Розкрито семантику повторюваних елементів аналізованих надфразних єдностей, зокрема контекстуальну семантику, що має важливе значення для вивчення ідіостилю І. Багряного й історичних особливостей доби, яку він описав у романі «Тигролови». На матеріалі художньої мови досліджуваного роману визначено такі нові семантичні ефекти: ефект «дзеркальності», який полягає в інверсійному відображенні повторюваних елементів з метою уточнення; ефект «ялинки», який ґрунтується на послідовному розкритті змісту. Повтор із дзеркальним ефектом є переважно одноразовим, а повтор з ефектом ялинки – багаторазовим (у нашому випадку є три повторюваних компоненти із поступовим поширенням). Визначено основний засіб досягнення прагматичної мети – ампліфікацію, за допомогою якої автор нагромаджує синонімічні лексичні чи лексико-синтаксичні одиниці із поступовим стилістичним посиленням змісту або послабленням (рідше). Найпоширенішою ампліфікацією є повтор предикатів та предикативних частин, що пояснюється метою ампліфікації – вплинути на процес розуміння і сприймання тексту читачем.

Ключові слова: лексико-синтаксичний повтор, стилістичні фігури повтору, функційні особливості повтору, структура повтору.

Inna KHOLOD,

orcid.org/0000-0003-1748-936X

Lecturer at the Department of Ukrainian and Foreign Languages
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia, Ukraine) innahorobets@ukr.net**LINGUISTILISTIC FEATURES OF LEXICO-SYNTAX REPETITION
IN I. BAGRYANY'S NOVEL "TYHROLOVY" ("TIGER HUNTERS")**

The article is devoted to the analysis of lexical-syntactic repetition as a means of forming stylistic figures in the artistic language of Ivan Bagryany's novel "Tyhrolovy" ("Tiger Hunters"). The scientific works of domestic linguists concerning the study of expressive syntax and stylistics are thoroughly analyzed. Paying special attention to the lexicographic processes, in which the concept of stylistic figures is repeated and is characterized by their features. Certain basic pragmalinguistic functions are repeated in the context of stylistic figures: accentuation, expressive, emotional, amplifying, clarifying (concretization). Considering the structural types of typical stylistic figures, repeat the location in the texts: anaphora, epiphora, rings, simplex, anadiplosis and amplification for semantic and stylistic downloads. Grammatical forms of search of contact and distant repetitions as a part of stylistic figures are defined. Disclosure of the semantics of repetitive elements, analyzed by supra-phrase units, in the context of the context relevant to the study of I. Bagryany's idiosyncrasy and historical features was obtained because he described in the novel "Tyhrolovy" ("Tiger Hunters"). On the material of the artistic language of the studied novel new semantic effects are defined: the effect of "mirror", which in interaction with others is manifested by repetitive elements in order to clarify and the effect of "Christmas tree", which is based on consistent disclosure. Repetition with a mirror effect is mostly one-time, and repetition with the effect of trees – multiple (in your case, there are three repeating components with a gradual spread). The basic manual for achieving the pragmatic goal-amplification is defined, by means of which the author accumulates synonymous lexical or lexico-syntactic units with gradual stylistic reinforcements, changed or less often the opposite message. Our most common

amplification – it is repetitive precursors and previous parts, which is explained by our own work of amplification – effects the understanding of the process and perception of the reading text.

Key words: *lexical-syntactic repetition, stylistic figures of repetition, functional features of repetition, structure of repetition.*

Постановка проблеми. Лексико-синтаксичний повтор у мові художнього тексту є особливим засобом утворення стилістичних фігур на різних мовних рівнях – лексичному і синтаксичному. Повторення слів і словосполучень у межах мовленнєвого відрізка (від речення до тексту) надає висловленню особливого стилістичного значення, головними функціями якого є підсилювальна, експресивна, волюнтативна. У романі І. Багряного «Тигролови» помітним є поширене використання експресивного повтору в різних мовленнєвих сегментах із різним семантико-стилістичним забарвленням, що зумовлює необхідність визначення стилістичних фігур повтору залежно від позиційного розташування (анафора, епіфора, симплока, анадиплозис), семантико-стилістичного навантаження (ампліфікація) і структурних особливостей.

Аналіз досліджень. Семантико-граматичне наповнення повторів у романі І. Багряного «Людина біжить над прірвою» досліджували О. Олексенко, К. Гусенко (Олексенко, Гусенко, 2021: 165–175). Серед найтипівіших засобів експресивного синтаксису у творчості І. Багряного І. Завальнюк виділяє номінативні речення, парцеляцію, повтор парцелянтів, лексичний повтор (Завальнюк, 2011: 191–197). У науковому доробку Н. Ладиняк знаходимо аналіз естетичної функції синтаксису прози І. Багряного (Ладиняк, 2012) й визначення ролі повтору як основного образного засобу орнаментальної прози А. Любченка (Ладиняк, 2011: 44–46). Стилістичні функції повтору на матеріалі художньої творчості У. Самчука вивчала Т. Вільчинська (Вільчинська, 2015: 99–102). Ю. Зеленська розглядала стилістичні фігури із повтором на матеріалі сучасних поетичних текстів (Зеленська, 2009: 180–182). Значну увагу в статті І. Горобець приділено стилістичним фігурам повтору (анафора, епіфора, анепіфора, ампліфікація) в художній мові повістей М. Стельмаха (Горобець, 2017: 133–138). Ампліфікацію окремо досліджено у статтях І. Горобець (семантико-стилістичні особливості ампліфікації в мові газетної періодики) (Горобець, 2019: 115–120), Х. Федоришин, О. Кушлик (як засіб увиразнення градаційних відношень у стилістичному синтаксисі прози І. Франка) (Федоришин, Кушлик, 179–188), Л. Савченко (як основний стилістичний прийом художньої мови У. Самчука) (Савченко, 2005: 218–227).

Однак наразі немає цілісного лінгвістичного дослідження лексико-синтаксичного повтору в художній мові Івана Багряного.

Мета статті. З огляду на широке використання експресивних повторів та стилістичних фігур, утворених на основі повтору, в тексті роману І. Багряного «Тигролови» метою статті є детальне їх дослідження, що зумовлює реалізацію **основних завдань**:

- простежити функціонування стилістичних фігур, побудованих на прийомі повтору;
- схарактеризувати структурні типи стилістичних фігур повтору.

Виклад основного матеріалу. «Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів» тлумачить анафору як стилістичну фігуру, яка утворена за допомогою повтору слів, словосполучень, предикативних частин складного речення чи речень на початку одиниць синтаксичного рівня (Єрмоленко, Бибик, Тодор, 2001: 15). Анафоричні повтори виконують низку прагмалінгвістичних функцій, а саме: репрезентативну, акцентуаційну, посилювальну, експресивну, оцінну, декларативну, стверджувальну й терапевтичну (Горобець, 2018: 239). Багаторазовий анафоричний повтор лексем *світ*, *стільки* у таких надфразних єдностях, як: *Світ блаженної незалежності від будь-якого «спец» — і «проф»навантаження, від будь-якої «спец-», «проф-» і «парт»дисципліни, від шипіння примусів і начальників, від безконечних черг за калошами і безконечних «чергових зборів» у цехах, на службі і вдома. Світ ідеальної свободи і повної відсутності диктатури... Світ пригод і романтики, світ поцілунків і преферансу, фантастичних історій, небувалих подій, трансформованих призвою екзальтованої фантазії. Світ благословенної свободи, купленої за готівку разом із плацкартою (с. 12); **Стільки вигод! Стільки трунків! Стільки розкошів!.. Стільки фасону, стільки шляхетства і багатств і стільки піклування про людину** (с. 20), свідчить про емоційний стан автора-спостерігача і сприяє нагромадженню різних фрагментів, образів, вражень, поєднує їх в одне ціле.*

Натомість контактний та напівконтактний анафоричний повтори *це ж той*, *то обличчя* характеризують емоційне збентеження, нетерпимість, стрімкість думки, напр.: *Це ж той диявол... Це ж той, що він з ним негоден був дати ради і*

що стоятиме йому у віччю все життя, либонь (с. 25); **То обличчя! То обличчя** великого духа — демона невідомого, несходимого «Далеко» (с. 37). Статичність зображуваного, меланхолійні роздуми персонажа передає одноразовий анафоричний дієслівний повтор: **Пиляє** довго, наполегливо, терпляче. **Пиляє** зосереджено, але ніяк не може її розтягти (с. 22), а також багаторазовий анафоричний повтор дієслів і дієслівних часток наказового способу в таких реченнях: **І хай** шумлять високі кедри. **І нехай** розповідають під синім небом хмаркам удень і зорям уночі, як один хоробрий і сміливий... **І хай** слухають вивірки... (с. 35); **Пили за тих, що тут, пили за тих, що дома... Пили за тих, що померли. Пили за всіх... Пили** (с. 80); **Не хотілось** рухати ні рукою, ні ногою. **Не хотілось** думати. **Хотілось лежати й лежати**. Вічність **лежати** так (с. 35). В останній ілюстрації бачимо поєднання анафори з антонімічним повтором, вираженим інформативно недостатнім дієсловом **хотілось/не хотілось** й інфінітивом. Анафора тут також поєднується з тотожним лексичним повтором інфінітива **лежати**. Парадигматичний анафоричний повтор дієслова **утікати** у формі третьої особи однини/множини у реченні **Утікають** ліси, і пустелі, і гори... **Утікає** десь цілий світ, розпливчастий і туманний, нереальний світ, поставлений шкереберть (с. 12) уживається для підсилення образності, оскільки він входить до складу таких метафоричних конструкцій: **утікають ліси, пустелі, гори; утікає цілий світ**.

Яскравою стилістичною фігурою на сторінках роману «Тигролови» є епіфора — «стилістична фігура, протилежна анафорі, повторення однакових слів, звукосполучень, словосполучень наприкінці віршових рядків, строф у великих поетичних творах (у романі у віршах), фраз — у прозі чи драмі. Уживається задля увиразнення художнього мовлення. Особливого смислового значення епіфора набуває в поєднанні з анафорою» (Літературознавчий словник-довідник, 2006: 624), напр.: **Спасибі Богу, синку, що все добре. Тепер уже все добре** (с. 39); **Дійшов — нема. Крутився, приглядався — нема** (с. 70). Особливої експресії висловленню надають окличні речення: **І ось тут нагло зчинився алярм! На самім краєчку землі нагло зчинився алярм** (с. 8); **Вони мене везли, берегли як! А я взяв та й утік! На край світу завезли, а я взяв та й утік!** (с. 32) **Біля нього стояли рідні, близькі люди. На далекім, далекім краєчку землі, після всього жаху — близькі й рідні люди!** (с. 40); **Помітив збоку якусь чудну рослину, вирвав, — ніби часничина. Понюхав — часничина! Покуштував. Здорово! Часничина!** (с. 32). Поєднання

питальних та окличних речень, яке виконує емотивну функцію, спостерігаємо у такій надфразній єдності: **Чому запорожці? Тому, каже, що так уже заведено на цій землі — як десь нема кому дати ради, то запорожців туди! Або принаймні їхніх нащадків. На Кубань? — Запорожці. На Терек? — Запорожці. Під Петроград? — Запорожці!** (с. 23).

Подекуди в романі трапляється симплока — стилістична фігура, яка полягає в одночасному повторенні початку і кінця фрази, напр.: **І от з'їсть мене тигр. А з'їсть неодмінно. З'їсть з кісточками, але цих підметок не подужає! Не втне! О, цих підметок не втне!..** (с. 22); **Ось вона, козача кров! І ось вона — найвищий вияв не тільки жінки, а й взагалі людини його крові** (с. 47). Симплоку, як правило, вживають з метою концентрації уваги одночасно на двох важливих моментах. В аналізованих конструкціях симплока виражена тотожним повтором дієслова **з'їсть**, повтором контекстуальних синонімів **не подужає, не втне**, іменника **підметок** у поєднанні із вказівним займенником **цих**.

У романі І. Багряного помітною є тенденція до вживання кільцевого повтору. У «Літературознавчому словнику-довіднику» кільце потрактовано як стилістичну фігуру, «яка зв'язує повтором окремих слів чи словосполучень початок і кінець суміжних мовних одиниць (абзац, строфа) або й однієї одиниці (речення чи віршовий рядок)» (Літературознавчий словник-довідник, 2007: 339), напр.: **Нехай собі пере. Йй-бо, ото вона переїщить праником так люто, бо думає, що б'є по чийхось, може, й по його, нескромних очах, на неї витріщених. Нехай собі пере** (с. 50); **З тиграми міг змагатися хіба лише тільки женьшень. З-поміж усіх тих надзвичайних аксесуарів потрясаючої екзотики з тиграми міг змагатися тільки женьшень** (с. 14); **Стрибнув у певну смерть, але не здався. 99 шансів проти одного було за те, що від нього залишаться самі шматки, але стрибнув** (с. 9); **Не дадуть віку спокійно дожити. Ой, не дадуть...** (с. 82). У зазначених контекстах кільцевий повтор виражений реченнями **Нехай собі пере, З тиграми міг змагатися тільки женьшень**, простими дієслівними присудками **стрибнув, не дадуть**. В утворенні зазначеної стилістичної фігури, як бачимо, беруть участь прості тотожні повтори і тотожні повтори із синтаксичним поширенням. Поширеним у романі «Тигролови» є використання кільцевого повтору іменників **втома, пустеля, чужинець**, займенника **я**, прикметника **знаменита** у номінативних реченнях, напр.: **Втома**. Він почав розуміти, що таке **втома** (с. 30); **Пустеля!** Мовчазна, зелена **пустеля** (с. 30); **Чужинець**. Дале-

кий-далекий **чужинець** (с. 36); **Я он в сорок літ заблудив. Я!** (с. 71); **...знаменита гвинтівочка, знаменита!** (с. 60). Як бачимо, кільцевий повтор виконує орнаментальну функцію, вирізняється образністю й уживається для загострення експресивності. І. Завальнюк зазначає, що на початку кільця І. Багряний часто використовує «номінативний вступ. Він становить ізольоване уявлення чи тему майбутнього висловлення» (Завальнюк, 2012: 205).

На окрему увагу заслуговує така стилістична фігура, як анадиплозис. Анадиплозис трактуємо як повтор на межі речень, частин складного речення, інших структурних частин тексту, який вживається з метою продовження й конкретизації думки, а також для зв'язку структурних елементів тексту, напр.: *Дивився в неї, мовби в очі. В очі, що, загораючись все більше, наближались до нього з краплинками крові на віях...* (с. 27); *Але він мовчав. Нехай. Нехай любить її такою, якою пам'ятає* (с. 53); *Заливай брехав, да-а-ле-ко, і моє вухо й почуло. І тільки. За годину. За годину, а найбільше за дві вони будуть тут...* (с. 54); *Ось туди все це й мчить. Мчить без віддиху і без оглядки* (с. 11); *А Сірко курич собі і навіть бровою не зморгнув. Не зморгнув навіть тоді, як спіймав на собі блиск здивованих і водночас довірливо витріщених доччиних очей* (с. 78); *... женуть вони отак божевільним темпом через глуху ніч і крізь ще глухіший Сибір, оповиті таємницею... Не просто таємницею, а таємницею державною оповиті вони* (с. 4); *Фантастичні і реальні, дивовижні аксесуари нерозшифрованої жаскої легенди — таємничої легенди про зникнення душі. Вона починається з одного голосу — з того голосу, що говорив «Я... Григорій!...»* (с. 5); *Григорій перевірів гвинтівку і дійшов висновку, що має добру рушницю. Добру тим, що була вона старого випуску, точно і чисто зроблена і не була ще в ділі* (с. 57); *Е, синку, тут такий закон, закон неписаний* (с. 87); *Та візьми крейду... Крейду не забудь!* (с. 57). В аналізованих реченнях спостерігаємо анадиплозис, утворений на основі простого тотожного контактного повтору. Натомість у надфразних єдностях *Гнані геть з метою і без мети, вони кинулись, як у вир головою, туди, вперед, у невідоме. І те невідоме почало вдиратися в їхню свідомість вже з перших же днів...* (с. 15); *Це вони були відкривателями і зачинателями тієї жахливої сторінки, першої сторінки в епопеї невимовних людських страждань на цій землі...* (с. 17); *Григорій чомусь тепер навіть боявся її, боявся при зустрічах дивитися їй в обличчя* (с. 49); *Знову постріл! Постріл як грім! І враз крик. Жахливий, нелюдський крик,*

дитячий чи дівочий (с. 36) анадиплозис утворений на основі тотожного повтору із синтаксичним поширенням, що деталізує ознаки, описує стан, відчуття персонажа, подекуди через порівняння (як грім).

З ефектом дзеркальності подано анадиплозис у такому реченні: **Я сміюся... Сміюся я, батьку, що ви таки, мабуть, угадали** (с. 84). Цей ефект досягається інверсією підмета й присудка (*я сміюся – сміюся я*). Такий прийом слугує засобом естетизації художнього мовлення й виконує стилістичну функцію конкретизації змісту, пояснення причинно-наслідкових зв'язків.

Стверджувальна частка *так* підсилює значущість повторюваної лексеми, надає додаткових експресивних відтінків доказовості: *Тисячі завинених в дрانتя і коци і так — напівголих, викинутих з вітчизни, з родини, з спільноти, погноблених, безправних, приречених... Так, приречених на загин, десь там, куди ще вони не дійшли* (с. 8); *Той божевільний, той маніяк вистрибнув... Так, вистрибнув на ходу поїзда* (с. 9); *Чекаючи їх, Григорій нікуди не ходив уже, а сидів з самого ранку на призьбі і виглядав. І хвилювався. Так, хвилювався, — як то вони поставляться до нього?* (с. 49). У досліджуваних конструкціях анадиплозис виражений особовими дієсловами та дієприкметниковими формами.

Особливо яскравим є анадиплозис із відтінком послідовності – так званім семантичним ефектом ялинки: триразовий повтор лексеми *рису* в поєднанні з іменниковими означеннями *шукачів* і *збігців* і з неозначеною обставиною *чогось* і *кудись*, які в останньому варіанті розкривають кінцеву семантику повтору *шукачів щастя* і *збігців у невідоме*, напр.: *Все те різне віком, фахом, статтю і уподобаннями, але все тут має спільну рису — рису шукачів чогось і збігців кудись, — рису шукачів щастя і збігців у невідоме* (с. 11). У цьому контексті зазначений повтор послідовно розкриває основну думку висловлення, поступово готує читача до сприймання змісту тексту. Ця послідовність графічно поділяє речення на три частини, розділені між собою тире. Перша частина говорить читачеві про якусь незрозумілу рису, друга – про те, кому може бути властива ця риса, і лише остання частина перебуває в кульмінації значеннєвого малюнка, становить його вершину, повністю розкриваючи зміст.

Однак основним засобом досягнення прагматичної мети – посилення впливу автора на сприймання змісту певної фрази читачем – є ампліфікація. Ампліфікація – це стилістична фігура, побудована на основі синонімічного градацій-

ного повтору. С. Єрмоленко, П. Бирик, О. Тодор визначають ампліфікацію як «стилістичну фігуру, що використовується для підсилення виразності мови» (Єрмоленко, Бирик, Тодор, 2001: 14). У словнику літературознавчих термінів ампліфікацію тлумачать як «стилістичний прийом у художній літературі для підсилення характеристики, доповнення і збагачення думки за допомогою нагромадження однорідних мовних засобів – синонімів, епітетів, порівнянь, антонімічних протиставлень тощо» (Літературознавчий словник-довідник, 2007: 33). У «Словнику тропів і стилістичних фігур» ампліфікацію визначено як «стилістичний прийом, який полягає у насиченні думки синонімами, епітетами, однорідними членами речення, повторами синтаксичних конструкцій, риторичних фігур тощо. Ампліфікація сприяє посиленню виразності та експресивності мовлення» (Словник тропів і стилістичних фігур, 2011: 15).

Парадигматичний повтор вказівного займенника *такий* відверто підсилює ампліфікацію додатків *солідарність, закон, мораль* від найменш значущого явища суспільної свідомості до найбільш важливого: *Є така солідарність, є такий закон неписаний, є така арештантська мораль, що подібної до неї більше немає у світі, — мораль упосліджених, святиня арештантської дружби* (с. 9). У такий спосіб автор нав'язує читачеві власні пріоритети в конкретній послідовності, ставлячи мораль вище, ніж закон, чим заперечує тогочасний суспільний устрій і кидає виклик тоталітарній системі.

Ампліфікований повтор іменника *проблема* й означень *складна, майже не до розв'язання, води* змушує читача зрозуміти цінність та необхідність реалізації простих щоденних потреб, відчувати стан персонажів художнього твору, спонукає до співчуття: *То була складна проблема тут, на такій височині, проблема майже не до розв'язання, — проблема води* (с. 74). Натомість надфразні єдності *Ніж! Мисливський ніж. Таких ножів ніде немає більше, як ці мисливські ножі. Це не просто собі ніж, це зброя, і неабияк* (с. 34); *Попереду дід. Не дід, а вусатий дідуган, дебелий, високий, червоновидий, волохаті груди випинаються з білої пазухи* (с. 55) мають описовий характер і реалізують функцію уточнення, пояснення.

Більш поширеною в романі «Тигролови» є ампліфікація групи присудка. Нагромадження

присудків і предикативних частин речення посилює розуміння стану персонажа, сприймання його відчуттів, наштовхує читача на співчуття й співпереживання подій, які відбуваються в художньому творі: *Вмитися – то було нездійсненною мрією. Напитися – ще більшою мрією* (с. 74); *Хлопці здивувалися. Але ще більше здивувалися, коли побачили, як в ту розкритку пащу, мов у нору, почали шмигати манюсінькі гадючата, рятуючись від небезпеки* (с. 83); *Сонце почало припікати... Сонце засипало гарячим приском, палило* (с. 67); *А він її ріже, він її чавить, він її роздирає на шмаття, замітає рештки вогненным хвостом і летить, летить* (с. 6); *І він летів. Власне, то йому лиш здавалось, що він летів початковим темпом. Насправді ж він уже йшов, і дедалі повільніше й важче. Повз* (с. 29). В останній надфразній єдності бачимо зворотню ампліфікацію, яка не нагромаджує, а навпаки поступово заспокоює значеннєвий малюнок: *летів – здавалось, що він летів – йшов дедалі повільніше й важче*, однак відчуття персонажа при цьому послідовно набувають кульмінаційного піднесення – силою волі він прагне летіти і все більш натхненно бореться з фізичними перешкодами.

Ампліфікація поширених фразеологізованих обставин *за тридев'ять земель, на край світу, у небуття* нагромаджує негативне відчуття страху перед неминучою невідомістю в такому реченні: *І мчить він без зупинки, хрюкотить залізними лапами, несе в собі приречених, безнадійних, змордованих, — хоче замчати їх у безвість, щоб не знав ніхто де і куди, — за тридев'ять земель, на край світу, мчить їх у небуття* (с. 4). У цьому випадку автор звертається до фольклору, щоб зобразити надзвичайно далеку дорогу, з якої, як правило, не повертаються.

Висновки. Повтор у художній творчості Івана Багряного, зокрема в романі «Тигролови», є одним із найважливіших засобів експресивізації. На матеріалі роману простежуємо функціонування різних за структурою стилістичних фігур – анафори, епіфори, симплоки, кільця (кільцевого повтору) анадиплозису, ампліфікації, які використовуються в межах фрази, речення, надфразної єдності, розділу. Стилiстичні фігури, утворені на основі лексико-синтаксичного повтору, увиразнюють, актуалізують зміст висловленого, загострюють увагу читача на певних образах, думках і вчинках персонажів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вільчинська Т. Функціонально-стилістичне навантаження повтору у творчому доробку Уласа Самчука. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія «Філологічні науки»*. Вип. 38. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. С. 99–102.
2. Горобець І. Найтиповіші різновиди та прагматистилістичні функції анафоричного повтору в мові сучасної української преси. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2018. Вип. 48. С. 238–243.
3. Горобець І. Повтор у художній прозі Михайла Стельмаха. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія «Філологія (мовознавство)»*. 2017. Вип. 24. С. 133–138.
4. Горобець І. Семантико-синтаксичні особливості ампліфікації в мові сучасної української преси. *Вісник Запорізького національного університету*. 2019. № 1. С. 115–120.
5. Єрмоленко С. Я., Бибік С. П., Тодор О. Г. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 223 с.
6. Завальнюк І. Найтиповіші засоби експресивного синтаксису в прозі Івана Багряного. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. Херсон : ХДУ, 2011. Вип. 15. С. 191–197.
7. Завальнюк І. Функціонально-стилістична специфіка домінантних лінгвоструктур у творах Івана Багряного. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/handle/123456789/1018>.
8. Зеленська Ю. Стилістичні фігури із повтором у сучасному поетичному мовленні. *Лінгвістичні студії* : зб. наук. праць. 2009. Вип. 19. С. 180–182.
9. Ладиняк Н. Повтор як домінуючий образний засіб орнаментальної прози Аркадія Любченка. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія «Філологічні науки»*. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2011. Вип. 29. Ч. 1. С. 44–46.
10. Ладиняк Н. Б. Естетична функція синтаксису прози Івана Багряного : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП «Зволейко Д. Г.», 2012. 168 с.
11. Літературознавчий словник-довідник за редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2007. С. 339.
12. Олексенко О., Гусенко К. Семантико-граматичне наповнення повторів в ідіостилі Івана Багряного (на матеріалі роману «Людина біжить над прірвою»). *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди. Харків, 2021. Вип. 54. Ч. 1. С. 165–175.
13. Савченко Л. Ампліфікація як основний стилістичний прийом художньої мови Уласа Самчука (на матеріалі роману «Темнота»). *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія «Мовознавство»*. Тернопіль : ТНПУ, 2005. Вип. 1 (13). С. 218–227.
14. Словник тропів і стилістичних фігур / авт.-укл. В. Ф. Святовец. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 176 с.
15. Федоришин Х., Кушлик О. Ампліфікація як засіб увиразнення градаційних відношень у стилістичному синтаксисі прозових творів Івана Франка (на матеріалі оповідання «Хома з серцем і Хома без серця»). *Проблеми гуманітарних наук. Серія «Філологія»*. Вип. 38. С. 179–188.

МОВНИЙ МАТЕРІАЛ

Багрянний І. Тигролови : роман. Київ : Велес, 2009. 192 с.

REFERENCES

1. Vilchynska T. Funktsional'no-stylistychnne navantazhennya povtoru u tvorchoomu dorobku Ulasa Samchuka [Functional and stylistic load of repetition in the creative work of Ulas Samchuk]. Scientific works of Kamyanets-Podilsky National University named after Ivan Ogienko: Philological Sciences. Vip. 38. Kamyanets-Podilsky : Axiom, 2015. P. 99–102. [in Ukrainian].
2. Horobets I. Naytypovishi riznovydy ta prahmastylistychni funktsiyi anaforychnoho povtoru v movi suchasnoyi ukrayins'koyi presy [The most typical varieties and pragmastylistic functions of anaphoric repetition in the language of the modern Ukrainian press]. Linguistic research: Coll. Science. against KhNPU. G.S. Fryng pans. 2018. Vip. 48. S. 238–243. [in Ukrainian].
3. Horobets I. Povtor u khudozhniy prozi Mykhayla Stel'makha [Repetition in the fiction of Mikhail Stelmakh]. Scientific notes of the Mykhailo Kotsyubynsky State Pedagogical University. Series: Philology (linguistics). 2017. Vip. 24. S. 133–138. [in Ukrainian].
4. Horobets I. Semantyko-syntaksychni osoblyvosti amplifikatsiyi v movi suchasnoyi ukrayins'koyi presy [Semantic and syntactic features of amplification in the language of the modern Ukrainian press]. Bulletin of Zaporizhia National University. 2019. № 1. S. 115–120. [in Ukrainian].
5. Ermolenko S. Ya., Bibik SP, Todor OG. Korotkyy tлумachnyy slovnyk lnhvistychnykh terminiv [Short explanatory dictionary of linguistic terms]. [for ed. S. Ya. Yermolenko]. Kyiv : Lybid, 2001. 223 p. [in Ukrainian].
6. Zavalnyuk I. Naytypovishi zasoby ekspresyvnoho syntaksysu v prozi Ivana Bahryanoho [The most typical means of expressive syntax in the prose of Ivan Bagryany]. Scientific Bulletin of Kherson State University. Ser. Linguistics: Coll. Science. wash. Kherson : KSU, 2011. Issue 15. Pp. 191–197. [in Ukrainian].
7. Zavalnyuk I. Funktsional'no-stylistychna spetsyfika dominantnykh lnhvostruktur u tvorakh Ivana Bahryanoho [Functional and stylistic specifics of dominant linguistic structures in the works of Ivan Bagryany]. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/handle/123456789/1018> [in Ukrainian].

8. Zelenska Yu. Stylistychni fihury iz povtorom u suchasnomu poetychnomu movlenni [Stylistic figures with repetition in modern poetic speech]. Linguistic studies: coll. Science. wash. 2009. Vip 19. S. 180–182. [in Ukrainian].
9. Ladyniak N. Povtor yak dominival'nyy obraznyy zasib ornamental'noyi prozy Arkadiya Lyubchenka [Repetition as the dominant figurative means of ornamental prose by Arkady Lyubchenko]. Scientific works of Kamyanets-Podilsky National University named after Ivan Ogienko: Philological Sciences. Kamenets Podolsky: Alphabet, 2011. Issue. 29. Ch. 1. S. 44–46. [in Ukrainian].
10. Ladyniak N. B. Estetychna funktsiya syntaksysu prozy Ivana Bahryanoho [Aesthetic function of syntax of prose of Ivan Bahryany]: monograph. Kamyanets-Podilsky: Publisher PE Zvoleyko DG, 2012. 168 p. [in Ukrainian].
11. Literaturoznavchyy slovnyk-dovidnyk za redaktsiyeyu R. T. Hrom'yaka, YU. I. Kovaliva, V. I. Teremka [Literary dictionary-reference book edited by RT Gromyak, YI Kovalev, VI Teremko]. Kyiv: VC "Academy", 2007. P. 339. [in Ukrainian].
12. Oleksenko O., Husenko K. Semantyko-hramatychno napovnenyya povtoriv v idiostyli Ivana Bahryanoho (na materialy romanu «Lyudyna bizhyt' nad prirvoyu») [Semantic and grammatical content of repetitions in the idiostyle of Ivan Bagryany (on the material of the novel "Man runs over the abyss")]. Linguistic research: zb.nauk.pr. Hark. nat. ped. GS Skovoroda University. Kharkiv, 2021. Issue. 54. Ch. I. S. 165–175. [in Ukrainian].
13. Savchenko L. Amplifikatsiya yak osnovnyy stylistychnyy pryom khudozhn'oyi movy Ulasa Samchuka (na materialy romanu «Temnota») [Amplification as the main stylistic device of artistic language of Ulas Samchuk (on the material of the novel "Darkness")]. Scientific notes of TNPU named after V. Hnatyuk. Ser. Linguistics. Ternopil : TNPU, 2005. Issue. 1 (13). Pp. 218–227. [in Ukrainian].
14. Slovnyk tropiv i stylistychnykh fihur [Dictionary of tropes and stylistic figures] / ed.-incl. VF Svyatovets. Kyiv: VC "Academy", 2011. 176 p. [in Ukrainian].
15. Fedoryshyn H., Kushlyk O. Amplifikatsiya yak zasib uvyraznennyya hradatsiynykh vidnoshen' u stylistychnomu syntaksysi prozovykh tvoriv Ivana Franka (na materialy opovidannya «Khoma z sertsem i Khoma bez sertsya») [Amplification as a means of expressing gradational relations in the stylistic syntax of prose works of Ivan Franko (on the material of the story "Homa with heart and Homa without heart")]. Problems of the humanities. Philology series. Vip. 38. S. 179–188. [in Ukrainian].